Declaració de Montserrat

Montserrat, 10 d'abril de 2008

La informació enganyosa sobre l'origen dels conflictes exigeix una anàlisi inequívoca sobre la relació entre els sentiments religiosos i la violència, per tal d'avançar cap a la construcció de pau a través de la prevenció i la resolució pacífica. Si no analitzem i donem a conèixer de manera acurada aquesta relació, alguns mitjans de comunicació i moltes persones d'arreu del món continuaran pensant i percebent que la religió és sovint allò que alimenta la violència. Els conflictes s'originen a nivell del poder, dels recursos i de les ideologies, però la religió és sovint utilitzada per estimular-los.

L'any 1994, a Barcelona, va tenir lloc una important reunió entre els representants de diferents creences i organitzacions religioses,(1) en la qual els participants van arribar a la conclusió unànime que, les religions, basades en la nostra Humanitat, la nostra visió comú, i els valors compartits de la fraternitat, la solidaritat humana i l'amor, no haurien de ser mai més origen de confrontació sinó de conciliació.

Els conflictes dramàtics i inacabables del Pròxim Orient, com també els esdeveniments tràgics que han tingut lloc recentment en altres llocs del món, requereixen solucions a partir de la presa de consciència, del compromís i de la implicació de la societat civil, que ha d'exigir a les autoritats que emprenguin accions i adoptin mesures polítiques. En aquest marc, la imposició de polítiques amb una doble moral d'alguns països són una amenaça a la pau i l'estabilitat, i dificulta enormement el paper de les religions que estan treballant per la justícia.

Estem presenciant un deteriorament de la governança global, que es fa visible en diverses qüestions d'abast mundial, des del clima fins a les finances, des de la llei fins a la justícia social, des dels Drets Humans fins al treball digne. Aquestes amenaces a l'individu han creat un sentiment de manca de seguretat a nivell humà.

Les religions, en moments de crisi, han de proveir d'esperança i confiança en la Humanitat, i mantenir els valors com a fita particularment rellevant en un sistema mundial que n'està cada cop més mancat tant a nivell social com econòmic.

La societat civil basada en valors humans universals ha esdevingut un actor central per abordar qüestions globals, per fomentar un altre tipus de governança.

Per aquest motiu, és des de l'aliança de valors que les religions i la societat civil poden actuar sobre les institucions polítiques, a nivell local, nacional i internacional, per proveir d'esperança, justícia i progrés.

Tal com estableixen l'Informe de l'Aliança de Civilitzacions i altres documents,(2) hem d'intensificar els nostres esforços per reduir les diferències entre religions i cultures a través del diàleg i d'actuacions concretes, ja que les religions i les cultures estan profundament interrelacionades. Hem de superar les idees falses, els estereotips, el llenguatge tendenciós i els conceptes que difonen els mitjans de comunicació i sovint re-

---

(1) Declaració de Barcelona 1994: Declaració sobre el paper de la religió en la promoció d'una cultura de pau, UNESCO. www.unesco.org/cpp/uk/declarations/religion.pdf

(2) Informe del Grup d'Alt Nivell de Nacions Unides per a l'Aliança de Civilitzacions: www.unaoc.org; Procés de diàleg entre civilitzacions: www.unesco.org/dialogue, Foment del diàleg interreligiós i intercultural, comprensió i cooperació per la pau. Resolució de l'Assemblea General de Nacions Unides A/RES/61/221, www.un.org/ga/61/

produeixen els líders irresponsables. Les religions han d'estar unides per construir un futur on coexisteixin en harmonia i treballin plegades per un futur comú. Hem de rebatre les actituds que propaguen la idea d'un lligam entre religió i violència, extremisme i fins i tot terrorisme.

En aquest context, és urgent la necessitat de promoure accions que puguin contrarestar la situació i les tendències actuals, basades en la força i la imposició. Hem de fomentar comportaments i actituds orientats a l'acció i hem de donar a conèixer el veritable origen dels conflictes, incloent-hi, si escau, el mal ús de les religions i les ideologies. Hem d'oferir possibles solucions per construir la pau i implantar-la en la mentalitat de les persones, especialment en els actors polítics i socials i en els mitjans de comunicació.

Per tant, reunits a l'edificant muntanya i abadia de Montserrat, i dins del marc del 60è aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans, reconfirmem la nostra plena adhesió als principis ratificats en la Declaració, com també en altres documents i acords internacionals, que garanteixen el dret i el ple respecte a la llibertat de religió i altres creences, i promouen el diàleg i la interacció amb persones d'altres afinitats i identitats, siguin creients o no. En aquest sentit, sembla essencial una trobada i una posada en comú ràpides i eficaces entre els representants de les religions i les autoritats nacionals i internacionals, sobretot per identificar els valors i els estàndards comuns i aprendre a viure amb les nostres diferències.

Destaquem la importància que tenen avui les identitats, les quals, deixant de banda els extremismes, esdevenen la base més poderosa per crear un model efectiu de coexistència internacional.

Estem convençuts que una cultura de diàleg, aliança, no-violència i pau s'ha de construir amb un respecte total dels Drets Humans, de la Carta de Nacions Unides i de la llei. Aquesta cultura compartida de la pau necessita aportar expressions creatives als ensenyaments de les tradicions religioses: som tots responsables els uns dels altres, des del respecte de l'alteritat i en germanor. En termes polítics, l'única seguretat que és possible a la pràctica i sòlida moralment és la "seguretat compartida". Expressem en veu alta el nostre suport convençut a tots aquells que dediquen esforços a aquest projecte.

Convidem tots els líders religiosos, a tots els nivells, des de la jerarquia més alta fins a la base popular, a reforçar i exercir el seu paper crucial com a actors de la pau i la comprensió mútua.

Convidem la societat civil, els actors institucionals i els mitjans a treballar en estreta col·laboració, diligentment i incansablement, amb resolució i imaginació, per assolir els Objectius del Mil·lenni i anar més enllà, i d'aquesta manera, accelerar la transició de la força a la paraula, de la violència a l'harmonia intercultural i interreligiosa, de l'enfrontament a l'aliança, d'una economia de guerra a una economia de desenvolupament global, d'una cultura de guerra a una cultura de pau, basada en la justícia.

Fem una crida especial als religiosos i religioses, a les comunitats educativa, acadèmica, científica i artística, com també a les associacions intel·lectuals, grups d'experts i mitjans de comunicació. Per la seva mateixa naturalesa, haurien de convertir-se en els principals paladins de l'ensenyament i l'aprenentatge dels drets humans, la tolerància, els valors i un millor equilibri entre gèneres.

Convidem totes les expressions culturals a participar en la construcció d'una arquitectura internacional mitjançant el diàleg intercultural que ha de reforçar la cultura compartida de pau.

Fem una crida als mitjans de comunicació perquè contribueixin a evitar l'extensió d'estereotips i imatges esbiaixades, i promoguin un millor enteniment entre diferents cultures i tradicions.

Convidem els líders polítics, els governs i les organitzacions internacionals –especialment mitjançant una reforma exhaustiva del sistema de Nacions Unides– a unir els seus esforços, guiats per "principis democràtics",[(3)] per fer front a les dificultats que amenacen la humanitat. Estem convençuts que si els éssers humans ho volen, poden transformar el món. Tal com reconeixen totes les religions, no hi ha res que estigui fora de l'abast de la capacitat creativa de l'ésser humà per distingir.

[(3)] Constitució de la Unesco, 1945